

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **R. A.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 2. 2016, čj. OAM - 763/ZA-ZA14-P16-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 3. 2016, čj. 4 Az 8/2016-18,

t a k t o :

- I. Žalobci **se neustanovuje** zástupce po řízení o kasační stížnosti.
- II. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 3. 2016, čj. 4 Az 8/2016-18, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhá přezkumu shora označeného rozhodnutí, kterým žalovaný nevyhověl žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Žalobce v podané žalobě požádal o ustanovení právního zástupce z důvodu neznalosti českého jazyka a českého práva.

[2] V záhlaví uvedeným usnesením městský soud návrh žalobce na ustanovení zástupce zamítl.

[3] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. V kasační stížnosti uvedl, že argument městského soudu, podle kterého dostatečně a věrohodně nedoložil splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků, je nepřiléhavý a nesouladný s právem na spravedlivý proces. Stěžovatel též požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů za účelem doplnění kasační stížnosti.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

II.A. Posouzení návrhu na ustanovení zástupce – advokáta pro řízení o kasační stížnosti

[4] V usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19 Nejvyšší správní soud uvedl: *„Je-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků, o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti učiněno v rámci tohoto řízení, a proto se zde ustanovení § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. neuplatní.“* Nejvyšší správní soud tak – jinak vyjádřeno – judikoval, že v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o neustanovení zástupce nemusí být stěžovatel bez předepsaného právního vzdělání zastoupen advokátem. Povinnost být zastoupen advokátem proto stěžovatele v nynějším řízení o kasační stížnosti nestíhá.

[5] Stěžovatel žádal o ustanovení zástupce za účelem doplnění jeho kasační stížnosti. Prvotní podmínkou pro vyhovění návrhu na ustanovení zástupce účastníka je nezbytná potřeba ochrany práv navrhovatele tohoto postupu (§ 35 odst. 8 věta první s. ř. s.). V projednávané věci taková potřeba naplněna nebyla, neboť o stěžovatelově kasační stížnosti mohl Nejvyšší správní soud rozhodnout i bez jejího doplnění. Učinil tak vyhovujícím výrokem II. tohoto rozsudku. Pro uvedené nebylo třeba zabývat se další podmínkou pro ustanovení zástupce, tedy tím, zda jsou u stěžovatele dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.

II.B. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud přezkoumal obsah soudního spisu a zjistil, že stěžovatel v prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, které městský soud obdržel 29. 3. 2016, označil jako osoby na stěžovateli finančně závislé manželku a syna narozeného 12. 9. 2012. Zároveň uvedl, že tyto osoby s ním nežijí ve společné domácnosti. Z napadeného rozhodnutí žalovaného plyne, že stěžovatel *„[n]a Ukrajině žil do 10. 8. 2015 na adrese P., Z. o.. Na této adrese žije žadatelova manželka paní O. A., nar. X, a žadatelův syn O. A., nar. X. (...) Ze své vlasti vycestoval dne 10. 8. 2015 autostopem před Budapešť a Bratislavu. (...) K důvodům svého odchodu z vlasti žadatel uvedl, že sem jel původně jako turista, chtěl si oddechnout, vidět svět, neplánoval zde zůstat. (...) Pak mu zavolala manželka, že mu přišlo předvolání do armády, že má jít bojovat. (...) A tak popřemýšleli, a jeho manželka řekla, ať je raději tady, v pořádku, protože není jasné, co se u nich všechno ještě bude dít.“*

[7] Městský soud v odůvodnění napadeného usnesení uvedl: *„Žalobce zároveň doložil potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce ve věci, z něhož vyplývá, že žalobce je ženatý a má nezletilého*

pokračování

syna, přičemž s těmito osobami žije ve společné domácnosti. (...) Z prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech ze dne 29. 3. 2016 vyplývá, že žalobce ani jeho manželka sice nemají vlastní zdroj příjmů, nicméně žijí v pronajaté nemovitosti, kdy pouze výdaje na nájemné jsou ve výši 5.000 Kč.“

[8] Z výše uvedeného je zřejmé, že odůvodnění usnesení městského soudu je v rozporu se soudním spisem. Z něj totiž nevyplývá, že by stěžovatel žil se svou manželkou a synem ve společné domácnosti a že by měli pronajatou nemovitost. Naopak je z něj zřejmé, že stěžovatelova manželka a syn žijí na Ukrajině, kdežto stěžovatel v Praze.

[9] V rozsudku ze dne 24. 7. 2015, čj. 2 As 153/2015-27 uvedl Nejvyšší správní soud, že tvrdí-li účastník řízení před správním soudem, že nemá dostatečné prostředky, avšak existují-li pochyby o pravdivosti účastníkovy tvrzení, je na soudu, aby si, pokud možno v součinnosti s účastníkem, dalším šetřením učinil co možná nejpřesnější obraz o tom, jaké jsou skutečné majetkové poměry účastníka. Městský soud však v souzeném případě nejen že se nepokusil utvořit si dostatečně přesvědčivý obraz o stěžovatelových majetkových poměrech, ale informace obsažené v prohlášení, jež městskému soudu předložil stěžovatel, interpretoval nesprávně a v rozporu se spisem.

[10] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud shledal, že napadené usnesení městského soudu je zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí. Usnesení městského soudu proto zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Rozhodnutí o návrhu na ustanovení zástupce je v plné jurisdikci městského soudu a Nejvyšší správní soud osud stěžovatelova návrhu tímto rozsudkem nikterak nepředjímá, avšak k argumentaci stěžovatele čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod a čl. 6 a 7 Úmluvy o ochraně lidských práv poznamenává, že v řízení, které zahájil sám stěžovatel podanou žalobou, není právo na pomoc soudem ustanoveného advokáta a tlumočníka nárokem, jemuž by soud byl povinen vyhovět vždy, bez dalšího a bez přezkumu splnění předpokladů stanovených k takovému postupu zákonem.

III. Závěr

[11] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[12] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v konečném rozhodnutí (§ 61 odst. 1 s. ř. s., § 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2016

Zdeněk Kühn
předseda senátu